

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br. 2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-01-011/26-5472/2

Podgorica, 25.02.2026. godine

Za: MINISTARSTVO SOCIJALNOG STARANJA, BRIGE O PORODICI I DEMOGRAFIJE,
Rimski trg 46, Podgorica

gospodinu, Damiru Gutiću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog akcionog plana za koordinaciju sistema socijalne sigurnosti u Crnoj Gori (2026-2028)

Veza: Vaš akt broj: 06-011/26-1029/1 od 20.02.2026. godine

Poštovani gospodine Gutiću,

Povodom *Predloga akcionog plana za koordinaciju sistema socijalne sigurnosti u Crnoj Gori (2026-2028)*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga akcionog plana i pripremljeni Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Kako je navedeno, predloženi Akcioni plan ima za cilj da ukloni nedostatke u institucionalnim strukturama, administrativnim kapacitetima i IT infrastrukturi u oblasti koordinacije sistema socijalne sigurnosti. Ključni izazovi se odnose na nedovoljno razvijenu IT strukturu za EESSI sistem, nedostatak specijalizovanog kadra i nedovoljno jasno definisane procedure za elektronsku razmjenu podataka (SED i BUC).

Uvidom u dostavljeni materijal, utvrđeno je da je za sprovođenje aktivnosti definisanih Akcionim planom za period od 2026-2028. godine potrebno je obezbijediti finansijska sredstva u ukupnom iznosu 1.117.00,00€, a ista bi bila finansirana iz državnog budžeta. Obezbeđenje finansijskih sredstava je predviđeno tokom trogodišnjeg sprovođenja akcionog plana, i to kod: Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Nadalje, implementacijom propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih bi proistekle finansijske obaveze.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, u načelu nema primjedbi na dostavljeni Predlog Akcionog plana za koordinaciju sistema socijalne sigurnosti u Crnoj Gori (2026-2028) uz napomenu da sredstva potrebna za realizaciju istog u narednim godinama budu usklađena sa godišnjim Zakonom o budžetu i Srednjoročnim budžetskim okvirom.

Dodatno, upućujemo na odredbe Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti član 40, kojim se uređuje da ugovorene obaveze moraju biti usklađene sa planiranim i odobrenim sredstvima, kao i da je budžetski izvršilac odgovoran za zakonito korišćenje sredstava odobrenih potrošačkoj jedinici.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	MINISTARSTVO SOCIJALNOG STARANJA, BRIGE O PORODICI I DEMOGRAFIJE
NAZIV PROPISA	AKCIONI PLAN ZA KOORDINACIJU SISTEMA SOCIJALNE SIGURNOSTI U CRNOJ GORI (2026-2028)
<p>1. Definisane probleme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<p>Predloženi Akcioni plan ima za cilj otklanjanje nedostataka u institucionalnim strukturama, administrativnim kapacitetima i IT infrastrukturi u oblasti koordinacije sistema socijalne sigurnosti (penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje, nezaposlenost i porodične naknade). Ključni izazovi odnose se na nedovoljno razvijenu IT infrastrukturu za EESSI sistem, nedostatak specijalizovanog kadra i nedovoljno jasno definisane procedure za elektronsku razmjenu podataka (SED i BUC).</p> <p>Uzroci problema proizlaze iz složenosti EU regulative koja se direktno primjenjuje, nedovoljnih kadrovskih kapaciteta (uključujući upražnjena radna mjesta u Fondu PIO i Fondu za zdravstveno osiguranje), kao i IT sistema koji nisu u potpunosti prilagođeni EESSI standardima. Postojeći organizacioni okviri nisu u potpunosti usklađeni sa obavezama koje proizlaze iz koordinacije sistema socijalne sigurnosti, uključujući određivanje primjenjivog zakonodavstva u prekograničnim situacijama.</p> <p>Bez sistemskog unapređenja, došlo bi do kašnjenja u ostvarivanju prava osiguranika (npr. penzija i zdravstvene zaštite putem EKZO), povećanog rizika od grešaka u prekograničnim postupcima i nemogućnosti potpune elektronske razmjene podataka kroz EESSI. Time bi bila ugrožena efikasna primjena pravila o slobodi kretanja radnika i ispunjenje mjerila za zatvaranje Poglavlja 2.</p> <p>Primarno su pogođeni osiguranici i korisnici prava iz socijalne sigurnosti (radnici, penzioneri, nezaposleni i članovi njihovih porodica), koji bi se suočavali sa kašnjenjima u ostvarivanju prava u prekograničnim situacijama. Institucije sistema socijalne sigurnosti bile bi dodatno administrativno opterećene, uz povećan rizik od proceduralnih grešaka i neefikasnosti.</p> <p>Zadržavanje postojećeg stanja dovelo bi do kašnjenja u procesu EU integracije, jer institucije ne bi bile u mogućnosti da pravovremeno implementiraju EESSI sistem do trenutka pristupanja, niti da obezbijede punu funkcionalnost elektronske razmjene podataka u skladu sa obavezama iz pravne tekovine EU.</p>	

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženi akt ima za cilj uspostavljanje adekvatnih institucionalnih struktura i administrativnih kapaciteta za direktnu primjenu EU uredbi (883/2004 i 987/2009). To uključuje:

- reorganizaciju ministarstava i fondova,
- razvoj EESSI IT infrastrukture i obuke za prekogranične procedure,
- jačanje kadrovskih kapaciteta kroz zapošljavanje,
- obezbjeđenje tehničke spremnosti za elektronsku razmjenu podataka (SED/BUC),
- osiguranje spremnosti za Evropsku karticu zdravstvenog osiguranja (EKZO) i koordinaciju u oblasti penzija, zdravstvene zaštite, nezaposlenosti i porodičnih naknada do pristupanja EU.

Ovi ciljevi su u skladu sa Zajedničkom pozicijom EU za Poglavlje 2 (sloboda kretanja radnika), koja zahtijeva dokazivanje sposobnosti institucija da primjenjuju pravnu tekovinu EU do trenutka pristupanja.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

U cilju rješavanja identifikovanih problema u koordinaciji sistema socijalne sigurnosti, razmatrane su sljedeće opcije:

1) Status quo opcija

Podrazumijeva nastavak rada bez donošenja novih propisa i bez sprovođenja dodatnih organizacionih i kadrovskih mjera. Sistem bi se i dalje oslanjao na postojeće bilateralne sporazume, ručne procedure i ograničene administrativne kapacitete, bez pune integracije u EESSI i bez institucionalne reorganizacije. Ova opcija ne bi omogućila pravovremenu pripremu za preuzimanje obaveza iz pravne tekovine EU.

2) Neregulatorna opcija

Podrazumijeva parcijalne administrativne mjere (interne instrukcije, privremene preraspodjele zaposlenih, ad hoc obuke), bez formalnog usvajanja akcionog plana. Iako bi mogla donijeti ograničena poboljšanja, ne bi obezbijedila jasnu pravnu osnovu, koordinisani institucionalni okvir ni dugoročnu održivost rješenja.

3) Regulatorna opcija – usvajanje Akcionog plana (preferirana opcija)

Podrazumijeva donošenje i sprovođenje Akcionog plana kojim se definišu konkretne mjere, rokovi i nadležnosti za jačanje institucionalnih, kadrovskih i IT kapaciteta, uključujući punu implementaciju EESSI sistema.

Regulatorna opcija je preferirana jer obezbjeđuje pravno obavezujući okvir, jasnu raspodjelu odgovornosti i precizan vremenski plan za dostizanje pune spremnosti do pristupanja EU. Time

se smanjuje rizik od kašnjenja u zatvaranju Poglavlja 2 i izbjegavaju finansijski i reputacioni rizici povezani sa neimplementacijom EESSI sistema.

Akcioni plan direktno adresira ključne uzroke problema – nedostatak specijalizovanog kadra i nedovoljno razvijenu IT infrastrukturu – uz procijenjene dodatne troškove, što predstavlja proporcionalno ulaganje u odnosu na obaveze i koristi koje proizlaze iz članstva u EU.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Akcioni plan utiče primarno na institucije socijalne sigurnosti, korisnike prava i državni budžet, s ciljem poboljšanja koordinacije za EU integraciju. Pozitivni direktni efekti odnose se na korisnike prava (penzionere i radnike u EU), koji će moći brže i efikasnije ostvarivati prekogranična prava, poput penzija i zdravstvene zaštite putem EKZO, zahvaljujući automatizaciji EESSI sistema. Indirektno, institucije poput Fonda PIO, FZOCG i Zavoda za zapošljavanje postižu veću efikasnost i smanjuju greške u postupcima, što podržava zatvaranje Poglavlja 2 EU pregovora.

Negativni direktni uticaji odnose se na troškove koje institucije snose za zapošljavanje i modernizaciju IT sistema (te kratkoročno povećano opterećenje zaposlenih zbog obuka). Indirektno, građani mogu doživjeti privremena kašnjenja u fazi implementacije EESSI.

Građani neće imati direktne troškove. Privreda, uključujući mala i srednja preduzeća, neće snositi dodatne troškove ili obaveze, dok AP indirektno poboljšava mobilnost radnika u EU i ne uvodi birokratske barijere. Administrativna opterećenja dugoročno se smanjuju zahvaljujući elektronskoj razmjeni podataka (SED/BUC), a biznis barijere ne postoje.

Pozitivni efekti, kao što su efikasna koordinacija sa EU, brže ostvarivanje prava u prekograničnim slučajevima (~10–20%) i napredak u integraciji, u potpunosti opravdavaju troškove implementacije, jer se time izbjegavaju veće kazne i blokade pristupanja EU.

AP indirektno podržava tržišnu konkurenciju jačanjem mobilnosti radnika, olakšava zapošljavanje u EU i privlačenje investicija, bez stvaranja novih subjekata ili dodatnih prepreka za mala i srednja preduzeća.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

- Dobražložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Dobražložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Dobražložiti.

Implementacija Akcionog plana (AP) zahtijeva obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za zapošljavanje i IT infrastrukturu. Za Ministarstvo socijalnog staranja planirano je zapošljavanje dva službenika, sa troškom od 25.000 EUR godišnje. Fond PIO planira zapošljavanje tri službenika u Odjeljenju za inostrano osiguranje (50.000 EUR godišnje) i četiri IT inženjera za potrebe EESSI sistema (90.000 EUR godišnje). Zavod za zapošljavanje Crne Gore jača svoje kapacitete sa budžetskim sredstvima od približno 20.000 EUR godišnje. Za kadrovske i tehničke resurse za mapiranje EESSI procesa predviđeni su troškovi od 25.000 EUR.

Procijenjeni troškovi implementacije EESSI sistema (hardver, softver, RINA, APIs) iznose 882.000 EUR. Troškovi za Pilot fazu – testnu razmjenu podataka – predviđeni su na 15.000 EUR, dok završna evaluacija spremnosti sistema iznosi 10.000 EUR.

Sredstva su kombinacija jednokratnih troškova (nabavka IT opreme, softvera i implementacija EESSI) i periodičnih troškova (zapošljavanje), sa rekurentnom komponentom za održivost sistema. Implementacijom AP-a ne proizilaze direktne međunarodne finansijske obaveze, dok tehnička interoperabilnost sa EU institucijama može generisati indirektno troškove testiranja i usklađivanja BUC/SED procedura.

Metodologija obračuna troškova temelji se na tabelarnom prikazu AP-a: identifikaciji potrebnih radnih mjesta i procjeni IT troškova po komponentama. Precizno kvantifikovanje troškova otežano je zbog još nefinaliziranih tehničkih specifikacija IT infrastrukture i dugoročnih implikacija za sve institucije.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Dobražložiti.

Prilikom izrade Akcionog plana (AP) nije korišćena specifična eksterna ekspertska podrška, već su se aktivnosti oslanjale na interne kapacitete Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije i nadležnih institucija. AP je usaglašen sa Evropskom komisijom uz njihove završne komentare, koji naglašavaju da je, što se tiče usklađivanja s Uredbama (883/2004, 987/2009 i 1231/2010), razvoja EESSI-ja i uvođenja Evropske kartice zdravstvenog osiguranja (EHIC), od suštinskog značaja realizovati sve neophodne mjere, uključujući i one izvan predstavljenog Akcionog plana, na vrijeme, kako bi pravno usklađivanje, razvoj EESSI-ja i uvođenje EHIC-a u potpunosti bili završeni i postali operativni do datuma pristupanja EU. U fazi planiranja interne koordinacije konsultovane su institucije Ministarstvo zdravlja, Fond PIO, FZOCG i Zavod za zapošljavanje.

Nijesu organizovane javne konsultacije sa sindikatima, udruženjima poslodavaca ili korisnicima prava.

Sugestije i preporuke koje smo dobili interno, kao što su potrebe za kadrovima, uključili smo u tabelarni prikaz mjera.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Potencijalne prepreke u implementaciji prepoznajemo u nedostatku specijalizovanog IT kadra za EESSI, nedovoljno razvijenoj IT infrastrukturi, kašnjenju u zapošljavanju zbog budžetskih ograničenja i složenosti obuke za BUC/SED procedure. Dodatni rizici uključuju koordinaciju između institucija (Fond PIO, FZOCG, Zavod za zapošljavanje i centara za socijalni rad) i vremenski pritisak do pristupanja EU.

Da bi se ciljevi propisa ispunili, tokom primjene planira se formiranje međuresorske radne grupe za EESSI koordinaciju, sprovođenje kontinuiranih obuka kroz TAIEX I druge projekte, popunjavanje ključnih radnih mjesta (npr. 4 IT inženjera u Fondu PIO u 2026.), pilot testiranje sistema i reorganizaciju u Ministarstvu socijalnog staranja. Praćenje se obezbjeđuje kroz kvartalne izvještaje institucija i evaluaciju spremnosti do 2028. godine.

Glavni indikatori za mjerenje ispunjenja ciljeva uključuju: broj popunjenih radnih mjesta, uspješno testiranje EESSI (implementacija svih BUC slučajeva i SED razmjena), broj obučanih zaposlenih, spremnost za izdavanje Evropske kartice zdravstvenog osiguranja (EHIC) i direktnu primjenu Regulative 883/2004 i 987/2009.

Za sprovođenje monitoringa odgovorno je Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije koje koordinira aktivnosti i izvještava Vladu. Nadležne institucije (Fond PIO, FZOCG, Zavod za zapošljavanje) podnose periodične izvještaje.

Mjesto i datum

Podgorica, 21. februar 2026. godine

MINISTAR

Damir Gutić

AKCIONI PLAN ZA KOORDINACIJU SISTEMA SOCIJALNE SIGURNOSTI U CRNOJ GORI (2026-2028)

Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije

Podgorica, februar 2026. godine

SADRŽAJ

1. Uvod
2. Zakonodavni okvir
3. Institucionalni okvir
4. Administrativni kapaciteti i njihovo jačanje
 - 4.1. Jezičko usavršavanje
 - 4.2. Stručno usavršavanje
5. Predviđanje i osiguranje dodatnih sredstava za pokriće troškova zdravstvene zaštite

Prilog: Tabela prikaz

1. Uvod

Pregovaračko poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika zvanično je otvoreno na Međuvladinoj konferenciji održanoj u Briselu 11. decembra 2017. godine.

U Zajedničkoj poziciji Evropske unije definisano je mjerilo za privremeno zatvaranje ovog poglavlja, koje glasi:

„Crna Gora treba da pokaže da ima adekvatne strukture i kapacitete za pravilno sprovođenje pravne tekovine u oblasti slobode kretanja radnika do pristupanja Evropskoj uniji.“

U cilju ispunjavanja navedenog mjerila, ovim Akcionim planom za period 2026–2028. godine definišu se mjere koje su već sprovedene, kao i mjere koje je neophodno sprovesti, kako bi se obezbijedilo da institucije Crne Gore, najkasnije do dana pristupanja Evropskoj uniji, imaju u potpunosti uspostavljene odgovarajuće institucionalne strukture i administrativne kapacitete za pravilno i efikasno sprovođenje pravne tekovine Evropske unije u oblasti koordinacije sistema socijalne sigurnosti.

Prilikom uspostavljanja organizacione strukture vodi se računa o potrebi preuzimanja svih novih zadataka koji proizlaze iz primjene pravnih tekovina Evropske unije u oblasti koordinacije sistema socijalnog osiguranja, u skladu sa Regulativom (EZ) br. 883/2004 i Regulativom o sprovođenju (EZ) br. 987/2009. Ovi zadaci obuhvataju, ali nijesu ograničeni na, određivanje primjenjivog zakonodavstva u slučajevima istovremenog ili sukcesivnog rada u dvije ili više država članica Evropske unije, agregaciju osiguravajućih perioda i priznavanje prava na davanja, izvoz davanja i primjenu pravila prioriteta, administrativnu saradnju i sprovođenje provjera, kao i uspostavljanje i funkcionisanje infrastrukture za elektronsku razmjenu podataka u sistemu socijalne sigurnosti (EESSI). Jačanje kapaciteta sprovodiće se kroz planiranje novih radnih mjesta i/ili dodatno osposobljavanje postojećih kadrovskih kapaciteta, uz kontinuiranu stručnu i profesionalnu edukaciju, kao i razmatranje potrebe za sprovođenjem detaljnije procjene ukupnog obima novih zadataka u odgovarajućoj fazi procesa.

Akциони plan obuhvata sljedeće ključne oblasti:

- zakonodavni okvir, kojim se obezbjeđuje primjena evropske pravne tekovine u nacionalnom sistemu;
- institucionalni okvir, sa mjerama usmjerenim na organizaciono prilagođavanje institucija nadležnih za koordinaciju sistema socijalne sigurnosti, uključujući prilagođavanje informatičke infrastrukture;
- administrativne kapacitete, kroz jačanje stručnih znanja, unapređenje procedura i pripremu za učešće u elektronskoj razmjeni podataka u sistemu socijalne sigurnosti.

Sastavni dio Akcionog plana je tabelarni prikaz Plana mjera za potpuno usklađivanje u oblasti koordinacije sistema socijalne sigurnosti, koji obuhvata pripremu za primjenu propisa koji se primjenjuju direktno, mjere za jačanje administrativnih kapaciteta i finansijske aspekte sprovođenja plana.

2. Zakonodavni okvir

U oblasti koordinacije sistema socijalne sigurnosti, s obzirom na to da je ova oblast uređena propisima Evropske unije, prenošenje evropskog zakonodavstva u nacionalne propise nije potrebno, jer će se relevantni propisi – Regulativa (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sistema socijalne sigurnosti, Regulativa (EZ) br. 987/2009 o utvrđivanju postupaka za sprovođenje trećih zemalja – primjenjivati direktno od dana pristupanja (EU) br. 1231/2010 o proširenju primjene navedenih regulativa za sprovođenje pravilnici biće usklađeni s tim zahtjevima, odnosno biće pripremljeni prije neposredne primjene pravne tekovine Evropske unije.

Evropsku pravnu tekovinu u ovoj oblasti, između ostalog, predstavlja Direktiva Savjeta 79/7/EEZ o postupnoj primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima socijalne sigurnosti. Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju u potpunosti je usklađen sa navedenom direktivom, te ne postoji potreba za daljim zakonodavnim usklađivanjem u ovom dijelu. U pogledu pripreme za primjenu Evropske kartice zdravstvenog osiguranja (EKZO), zakonodavni okvir je uspostavljen Zakonom o obaveznom zdravstvenom osiguranju, kojim je propisano da će crnogorski osiguranici tokom privremenog boravka u državama članicama Evropske unije ostvarivati neophodnu zdravstvenu zaštitu na osnovu EKZO, koju izdaje Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, od dana pristupanja Evropskoj uniji. Ovo će se takođe primjenjivati i na državljane drugih država članica tokom njihovog boravka u Crnoj Gori.

Na osnovu Zakona donesen je Pravilnik o Evropskoj kartici zdravstvenog osiguranja, kojim su propisani sadržaj, obrazac, način izdavanja i korišćenja kartice, u skladu sa relevantnim odlukama Administrativne komisije za koordinaciju sistema socijalne sigurnosti (Odluka S1 od 12. juna 2009. o Evropskoj kartici zdravstvenog osiguranja i Odlukom S2 od 12. juna 2009. o tehničkim specifikacijama Evropske kartice zdravstvenog osiguranja). Za primjenu Odluke S3 od 12. juna 2009. kojom se definišu davanja u naturi pokrivena odredbom člana 19 stav 1 i člana 27 stav 1 Regulative 883/2004 i odredbom člana 25A stav 3. Regulative 987/2009, Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore biće spreman do dana pristupanja u EU.

Takođe, usvojeni su Pravilnik o vrstama, načinu pružanja i razmjene informacija o ostvarivanju prekogranične zdravstvene zaštite ("Službeni list CG", broj 30/25) i Pravilnik o uslovima i načinu priznavanja recepata za lijekove koji su izdati u drugoj državi

("Službeni list CG", broj 28/25)

3. Institucionalni okvir

Propisi Evropske unije o koordinaciji sistema socijalnog osiguranja primjenjivaće se direktno od datuma pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, bez potrebe za njihovom transpozicijom u nacionalno zakonodavstvo. S obzirom na njihovu složenost i širok opseg grana socijalnog osiguranja koje obuhvataju – prema članu 3 Regulative (EZ) br. 883/2004: naknade za bolest; naknade za porodijsko i ekvivalentne očevske naknade; naknade za invalidnost; naknade za starost; naknade za preživjele osobe; naknade za povrede na radu i profesionalne bolesti; naknade za smrt; naknade za nezaposlenost; naknade za preživjele osobe; porodične naknade – jačanje administrativnih kapaciteta i institucionalno prilagođavanje postojećih struktura od ključne su važnosti u ovoj oblasti. Ne planira se osnivanje novih institucija. Vlada Crne Gore će, najkasnije do dana pristupanja Evropskoj uniji, donijeti odluku kojom će se odrediti institucija nadležna za određivanje primjenjivog zakonodavstva, u skladu sa regulativama Evropske unije o koordinaciji sistema socijalne sigurnosti.

U cilju uspostavljanja jasne, funkcionalne i pravno obavezujuće institucionalne strukture, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije će, u saradnji sa nadležnim resorima, pripremiti i predložiti donošenje opšteg pravnog akta kojim će se precizno urediti oblast koordinacije sistema socijalne sigurnosti, uključujući imenovanje nadležnih organa, definisanje njihovih zadataka, međusobnih odnosa i obaveza, kao i mehanizama koordinacije i razmjene podataka.

3.1. Penzijsko i invalidsko osiguranje

Institucionalni okvir za koordinaciju sistema socijalne sigurnosti u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja čine Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije i Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore.

U Ministarstvu socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, u okviru Direktorata za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu, se obavljaju poslovi koordinacije sistema socijalne sigurnosti kroz radna mjesta načelnika/ce u Direkciji i samostalnog/e savjetnika/ce I za inostrano osiguranje, sa dva izvršioca.

Međutim, u cilju obezbjeđivanja jasne institucionalne odgovornosti i jačanja administrativnih kapaciteta za primjenu pravne tekovine Evropske unije u oblasti koordinacije sistema socijalne sigurnosti, Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije će, u okviru postojećeg organizacionog okvira, sprovesti internu reorganizaciju.

Reorganizacija će se realizovati na način da se, u okviru jednog od postojećih direktorata, formira posebna direkcija nadležna za koordinaciju EU poslova u oblasti socijalne sigurnosti, ili da se postojećoj direkciji formalno prošire nadležnosti u tom pravcu i zaposle dva službenika.

Na ovaj način obezbijediće se funkcionalna, jasna i održiva institucionalna struktura unutar Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije u skladu sa zahtjevima Evropske komisije i praksom država članica.

U Fondu penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, u okviru Sektora za sprovođenje osiguranja, organizovan je Odsjek za sprovođenje inostranog osiguranja, u kojem je sistemizovano 16 radnih mjesta. Odsjek obuhvata rukovodeća, savjetnička i referentska radna mjesta koja čine funkcionalnu cjelinu u postupcima ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja primjenom međunarodnih sporazuma.

U 2026. godini planirano je popunjavanje trenutno upražnjenih radnih mjesta, kao i izmjena Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistemizaciji radnih mjesta radi uspostavljanja posebnog odsjeka za podršku elektronskoj razmjeni podataka (EESSI), sa najmanje četiri sistem-inženjera u okviru Sektora za informatička rješenja, inovacije i analitiku.

3.2. Zdravstveno osiguranje i zdravstvena zaštita

U oblasti zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite, ključne institucije u sistemu koordinacije su Ministarstvo zdravlja i Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore.

U Ministarstvu zdravlja, u okviru Direktorata za međunarodnu saradnju i harmonizaciju propisa, poslovi koji se odnose na koordinaciju međunarodnih sporazuma i pripremu za primjenu regulativa Evropske unije obavljaju se u Direkciji za međunarodnu saradnju, gdje je trenutno angažovan jedan službenik.

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore ima centralnu ulogu u sprovođenju pravila koordinacije u dijelu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu. U Centrali Fonda, u okviru Sektora za zdravstveno osiguranje, organizovan je Odsjek za međunarodno zdravstveno osiguranje sa četiri sistemizovana radna mjesta, od kojih su trenutno popunjena dva. Dodatno, u područnim jedinicama Fonda sistemizovana su radna mjesta samostalnih savjetnika za međunarodno zdravstveno osiguranje, od kojih je većina popunjena.

Fond će nastaviti sa jačanjem administrativnih kapaciteta kroz kontinuiranu stručnu i jezičku obuku zaposlenih, prilagođavanje informacionog sistema za potrebe EESSI sistema i aktivno učešće u projektima tehničke pomoći Evropske unije.

3.3. Osiguranje za slučaj nezaposlenosti

U oblasti osiguranja za slučaj nezaposlenosti, institucionalni okvir čini Zavod za zapošljavanje Crne Gore.

Zavod za zapošljavanje Crne Gore raspolaze sistemizovanim radnim mjestima za obavljanje poslova koordinacije u dijelu osiguranja za slučaj nezaposlenosti, kako u centralnim organizacionim jedinicama, tako i u područnim jedinicama, gdje se vode prvostepeni postupci za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti.

U skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistemizaciji radnih mjesta u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore sistemizovano je 17 radnih mjesta koji će obavljati poslove koordinacije sistema socijalne sigurnosti u dijelu koji se odnosi na osiguranje od nezaposlenosti i to:

- u Sektoru za normativno - pravne poslove i prava za vrijeme nezaposlenosti, sistemizovano je pet radnih mjesta na poslovima praćenja i koordinacije sistema socijalne sigurnosti,
- u područnim jedinicama Zavoda za zapošljavanje Crne Gore sistemizovano je 12 radnih mjesta koji će poslove praćenja i koordinacije sistema socijalne sigurnosti obavljati zaposleni koji vode prvostepeni upravni postupk i donose rješenja po zahtjevu za ostvarivanje prava po osnovu nezaposlenosti lica iz evidencije.

U cilju daljeg jačanja administrativnih kapaciteta Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u cilju sprovođenje poslova koordinacije sistema socijalne sigurnosti u dijelu koji se odnosi na osiguranje od nezaposlenosti, u narednom periodu se planira popunjavanje radnih mjesta u skladu sa potrebama i dinamikom zapošljavanja koju je neophodno usaglasiti sa raspoloživim budžetskim sredstvima i sa Ministarstvom finansija.

Imajući u obzir kompleksnost i značaj poslova koordinacije sistema socijalne sigurnosti u dijelu koji se odnosi na osiguranje od nezaposlenosti u narednom periodu Zavod za zapošljavanje će planirati obuke iz navedene oblasti kako bi se obezbijedio najviši stepen kvaliteta sprovođenja navedenih aktivnosti.

3.4. Porodične naknade – dodatak za djecu

U oblasti porodičnih naknada, odnosno dječjeg dodatka, nadležne institucije su Centri za socijalni rad. Iako trenutni pravilnici o organizaciji i sistemizaciji radnih mjesta ne definišu eksplicitno zadatke vezane za koordinaciju sistema socijalnog osiguranja,

nadležne institucije će u narednom periodu pokrenuti izmjene ovih akata radi formalnog priznavanja i sistematizacije radnih mjesta za obavljanje navedenih zadataka.

U 2026. godini sprovedeće se procjena potreba za porodične naknade po Regulatorivi (EZ) br. 883/2004 (čl. 3(j)), uz sistematizaciju novih radnih mjesta u Centrima za socijalni rad, obuke i razmjenu iskustva sa nadležnim institucijama država članica EU za porodična davanja (HR, SLO).

3.5. Pristupna tačka za elektronsku razmjenu podataka (EESSI)

Primjena regulativa Evropske unije o koordinaciji sistema socijalne sigurnosti podrazumijeva obaveznu elektronsku razmjenu podataka između institucija država članica, kao i drugih država učesnica (Ujedinjeno Kraljevstvo, Švajcarsku, Norvešku, Lihtenštajn i Island), putem EESSI sistema (Electronic Exchange of Social Security Information). U tom cilju, Vlada Crne Gore će, na predlog Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije, donijeti odluku o određivanju jedinstvene pristupne tačke za elektronsku razmjenu podataka u sistemu socijalne sigurnosti.

Pristupna tačka biće odgovorna za tehničku i organizacionu koordinaciju elektronske razmjene podataka na nacionalnom nivou, kao i za komunikaciju sa institucijama drugih država članica, kao i drugim država učesnicama i nadležnim tijelima Evropske unije. Institucija određena kao pristupna tačka mora raspolagati adekvatnim informaciono-tehničkim kapacitetima, obučanim kadrom i jasno definisanim procedurama, kako bi se obezbijedila puna funkcionalnost i sigurnost razmjenjene podataka.

Radi pripreme za uključivanje u EESSI sistem, biće formirana operativna međuresorna radna grupa, sa jasnim mandatom i rokovima, koja će koordinirati aktivnosti prilagođavanja informacionih sistema, obuke službenika i testiranja elektronske razmjenjene podataka, kako bi se obezbijedila puna spremnost sistema najkasnije do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

U procesu implementacije EESSI sistema Crna Gora se suočava sa nizom izazova, koji se odnose naročito na nedovoljno razvijenu IT infrastrukturu prilagodenu zahtjevima EESSI sistema, nedostatak specijalizovanog IT kadra, potrebu za daljim jačanjem znanja o EU regulativama i primjeni strukturiranih elektronskih dokumenata (BUC) kao i potrebu za dodatnim usklađivanjem zakonodavnog, podzakonskog i institucionalnog okvira.

Imajući u vidu navedene izazove, neophodno je osigurati potpunu administrativnu, tehničku, organizacionu i pravnu spremnost institucija Crne Gore za implementaciju EESSI sistema do dana pristupanja EU, uključujući nacionalnu implementaciju svih relevantnih poslovnih slučajeva (BUC) u oblast koordinacije sistema socijalne sigurnosti.

U cilju obezbjeđivanja pune funkcionalnosti EESSI sistema i potpune spremnosti Crne Gore za njegovu primjenu u trenutku pristupanja Evropskoj uniji, Crna Gora će obezbjeđiti nacionalnu implementaciju svih relevantnih poslovnih slučajeva (Business Use Cases – BUC) u oblasti koordinacije sistema socijalne sigurnosti.

U tom kontekstu, Crna Gora će razviti i/jli prilagoditi odgovarajuće nacionalno tehničko rješenje, kroz uspostavljanje nacionalne aplikacije ili nacionalnog prolaza, koji će omogućiti sigurnu, pouzdanu i interoperabilnu interakciju između nadležnih nacionalnih institucija, nacionalne pristupne tačke, Access Point-a Evropske komisije i međunarodnog EESSI domena.

Navedeno rješenje omogućiće potpunu obradu, razmjenu i upravljanje strukturiranim elektronskim dokumentima (SED) u okviru svih implementiranih BUC-ova, čime se obezbjeđuje puna operativna primjena EESSI sistema od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Takođe, u narednom periodu doći će do modernizacije funkcionalnih i organizacionih struktura institucija uključenih u EESSI sistem, jačanja administrativnih kapaciteta i ljudskih resursa kroz zapošljavanje i kontinuirane obuke, uspostavljanja savremenene, sigurne i interoperabilne IT infrastrukture u skladu sa EESSI standardima, uskladjivanja zakonodavnog, podzakonskog i internog institucionalnog okvira sa zahtjevima EU, razvoja novih poslovnih procesa, standardnih operativnih procedura i radnih tokova za obradu i razmjenu SED obrazaca te sprovođenja pilot faze i završne evaluacije pripremljenosti sistema.

4. Administrativni kapaciteti i njihovo jačanje

Nadležni organi i institucije u sistemu socijalne sigurnosti svjesni su potrebe dodatnog jačanja administrativnih kapaciteta, kako u kvalitativnom, tako i u kvantitativnom smislu. Posebna pažnja biće posvećena obuci službenika koji će raditi na primjeni evropskih regulativai elektronskoj razmjeni podataka u okviru EESSI sistema.

4.1. Jezičko usavršavanje

Jezičko usavršavanje planirano je u svim institucijama uključenim u koordinaciju sistema socijalne sigurnosti, kako bi se obezbijedila efikasna komunikacija sa institucijama drugih država članica i relevantnim organima Evropske unije.

4.2. Stručno usavršavanje

Stručno usavršavanje službenika sprovodi se kontinuirano, kroz učešće u projektima tehničke pomoći Evropske unije (TALEX, IPA i drugi), studijske posjete državama članicama i specijalizovane obuke u oblasti primjene regulativa o koordinaciji sistema socijalne sigurnosti.

Dalje i kontinuirano stručno usavršavanje službenika predstavlja ključni preduslov za pravilnu, dosljednu i efikasnu primjenu regulativa Evropske unije o koordinaciji sistema socijalne sigurnosti. Posebno je neophodno dodatno osnaživanje kapaciteta službenika koji će biti neposredno nadležni za elektronsku razmjenu podataka u okviru EESSI sistema, kao i za obradu, razmjenu i tumačenje strukturiranih elektronskih dokumenata (SED i BUC).

S obzirom na složenost EESSI sistema i njegovu centralnu ulogu u primjeni regulativa (EZ) br. 883/2004 i 987/2009, stručno usavršavanje mora obuhvatiti specijalizovane obuke iz oblasti:

- Funkcionalna primjena različitih komponenti EESSI sistema i upravljanje elektronskim slučajevima.
 - Ispravna upotreba i tumačenje SED-ova i BUC-ova u svim relevantnim granama socijalnog osiguranja.
 - proceduralnih pravila i rokova u prekograničnim predmetima;
 - koordinacije između nadležnih institucija na nacionalnom i međunarodnom nivou;
 - zaštite podataka o ličnosti i informaciono-komunikacione bezbjednosti u skladu sa standardima Evropske unije.
- Stručno osposobljavanje sprovodiće se kroz jasno razdvojene, ali međusobno povezane programe poslovne obuke i informaciono-tehnološke (IT) obuke.

Funkcionalne obuke biće usmjerene na službenike koji neposredno primjenjuju regulative Evropske unije o koordinaciji sistema socijalne sigurnosti i obuhvatiće naročito:

- pravilnu primjenu regulativa (EZ) br. 883/2004 i 987/2009 u konkretnim predmetima;
- rad sa BUC i SED obrascima po granama socijalne sigurnosti;
- vođenje i koordinaciju prekograničnih postupaka koji uključuju jednu ili više država članica;
- tumačenje pravila o nadležnosti, mjerodavnom zakonodavstvu i ostvarivanju prava korisnika;
- komunikaciju sa inostranim institucijama u okviru EESSI sistema.

IT obuka namijenjena je zaposlenima odgovornim za tehničku podršku, upravljanje sistemom i informacionu sigurnost, kao i osoblju Nacionalne aplikacije (NA) i pristupne tačke EESSI, i posebno će obuhvatati:

- tehničku arhitekturu i funkcionisanje EESSI sistema;
- obradu, razmjenu i arhiviranje elektronskih dokumenata;
- pitanja sajber-bezbednosti, zaštite podataka o ličnosti i kontinuiteta poslovanja;
- testiranje sistema, otklanjanje tehničkih smetnji i saradnju sa tehničkim tijelima Evropske unije.

Obje vrste obuka sprovodiće se kroz cilijane nacionalne programe, učešće u projektima tehničke pomoći Evropske unije (TAIEX, IPA, Twinning, SOCIUUX+), kao i kroz studijske posjete i razmjenu iskustava sa institucijama država članica koje imaju razvijenu praksu u primjeni EESSI sistema.

Nadležne institucije obavezne su da planiraju, sprovode i kontinuirano unapređuju i funkcionalne i IT obuke službenika uključених u EESSI sistem i obradu SED dokumenata, kako bi se osigurala puna operativna i tehnička spremnost sistema najkasnije do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

5. Predviđanje i osiguranje dodatnih sredstava za pokriće troškova zdravstvene zaštite

Uvođenje Evropske kartice zdravstvenog osiguranja predstavlja važan korak u ostvarivanju prava osiguranih lica na slobodno kretanje i zdravstvenu zaštitu. Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, u saradnji sa nadležnim ministarstvima, planiraće i obezbijediti dodatna finansijska sredstva potrebna za tehničku i organizacionu pripremu za izdavanje i primjenu EKZO, uz kontinuirano praćenje njenog uticaja na javne finansije i održivost sistema zdravstvenog osiguranja.

Tabelarni prikaz

Oblast: Koordinacija sistema socijalne sigurnosti (2026–2028)

Br .	Oblast	Mjera/Aktivnost	Nadležna institucija	Opis aktivnosti	Očekivani rezultati	Rok	Potrebni resursi
1	Zakonodavni okvir	Direktna primjena regulative EU	Sva nadležna tijela	<p>Priprema institucija za direktnu primjenu regulative 883/2004 i 987/2009 od dana pristupanja EU</p> <p>Priprema i usvajanje opšteg pravnog akta kojim se uređuju nadležni organi, zadaci, međusobni odnosi, mehanizmi koordinacije i razmijene podataka u sistemu</p>	<p>Potpuna pravna spremnost za koordinaciju sistema socijalne sigurnosti</p>	<p>Do dana pristupanja EU</p>	<p>Postojeći kadrovske resursi</p>
		Donošenje opšteg pravnog akt za regulisanje koordinacije sistema socijalne sigurnosti	MSSD, u saradnji sa nadležnim resorima; Vlada CG		Jasna, pravno obavezujuća institucionalna struktura za primjenu regulativa EU	Najkasnije do dana pristupanja EU	Postojeći kadrovske resursi

2.	Institucionalni okvir- Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije	Reorganizacija radi jačanja koordinacije EU poslova	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije	socijalne sigurnosti Interna reorganizacija u radi formiranja posebne direkcije za koordinaciju EU poslova u oblasti socijalne sigurnosti ili proširenje nadležnosti postojeće direkcije, uključujući i izradu stajališta i saradnju sa tijelima EU	Jasna institucionalna odgovornost i ojačani administrativni kapaciteti za koordinaciju Sistema socijalne sigurnosti	2026-2028	Dodatni ljudski i finansijski resursi; budžetska sredstva za zapošljavanje dva službenika (25.000,00 eura na godišnjem nivou) i za povećane isplate porodičnih davanja koja proizlaze iz primjene Regulative 883/2004 (član 3(j)), uz prethodnu procjenu finansijskih implikacija.
	Institucionalni okvir-Fond PIO	Jačanje kapaciteta Fonda PIO	Fond PIO	Popunjavanje sistemizovanih radnih mjesta i reorganizacija	Povećana efikasnost u prekograničnim predmetima	2026-2028	Dodatni ljudski i finansijski resursi; budžetska sredstva za zapošljavanje tri službenika u Odjeljenju koje se bavi

						inostranim osiguranjem (50.000,00 eura na godišnjem nivou) i za povećane isplate davanja koja proizlaze iz primjene Regulative 883/2004 (član 3(c) i (d)), uz prethodnu procjenu finansijskih implikacija.
	Uspostavljanje posebnog IT odsjeka za EESSI	Fond PIO	Formiranje posebnog odsjeka za EESSI sa minimum 4 sistem inženjera, operaterom koordinatorom	Tehnička spremnost za EESSI	2026	Dodatni kadrovski i finansijski resursi uključujući zapošljavanje novih službenika, odnosno 4 inženjera za potrebe EESSI (90.000,00 eura na godišnjem nivou).
	Uspostavljanje IT infrastrukture za EESSI	Fond PIO	Nabavka i instalacija tehničke	Uspostavljanje interoperabilnosti sa ostalim	2026-2027	Procijenjeni troškovi implementacije

			opreme i softverskih rješenja za EESSI, uključujući servere, zaštitne sisteme, komunikacione module i standardizovane EESSI softverske komponente.	nacionalnim sistemima.		EESSI sistema (Hardver, softver, RINA, APIs) iznose 882.000,00 eura	
3.	Institucionalni okvir-zdravstvo	Jačanje kapaciteta Fonda za zdravstveno osiguranje	Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore	Popunjavanje sistematizovanih radnih mjesta u područnim jedinicama	Povećana efikasnost u u prekograničnim predmetima	2026–2028	Dodatni kadrovski i finansijski resursi; budžetska sredstva za zapošljavanje
		Priprema za izdavanje Evropske kartice zdravstvenog osiguranja (EKZO)	FZO CG	Tehnička i organizaciona priprema za izdavanje EKZO	Spremnost za primjenu EKZO	2026-2028	Budžetska sredstva, IT podrška

							nezaposlenost koje proizlaze iz primjene Regulative 883/2004, uz prethodnu procjenu finansijskih implikacija.
5.	Institucionalni okvir- porodične naknade	Sistemizacija poslova koordinacije	Centri za socijalni rad	Definisanje izvršilaca i procedura	Spremnost za primjenu regulativi EU	2026-2028	Dodatni kadrovska i finansijski resursi; budžetska sredstva za zapošljavanje
6.	EESSI sistem	Određivanje pristupne tačke EESSI i razvoj/operativno stavljanje u funkciju nacionalne aplikacije (NA) u okviru Fonda PIO CG, uz uspostavu IT jedinice (min. 4 sistem inženjera) za održavanje NA komponenti.	Vlada Crne Gore na predlog MSSD	Odluka o nacionalnoj pristupnoj tački za EESSI	Jedinstvena nacionalna koordinacija	2026	Postojeći kadrovska resursi

	<p>Uspostavljanje operativne radne grupe</p>	<p>Pristupna tačka i nadležni organi</p>	<p>Koordinacija tehničke i funkcionalne implementacije EESSI</p>	<p>Operativna spremnost sistema</p>	<p>2026-2027</p>	<p>Postojeći kadrovski resursi</p>
<p>Mapiranje postojećih poslovnih procesa (as-is analiza)</p>	<p>Pristupna tačka EESSI i nacionalna aplikacija (NA)</p>	<p>Sveobuhvatna analiza postojećih poslovnih procesa u institucijama, posebno u oblastima penzijskog osiguranja, zdravstvene zaštite, bolovanja, porodičnih naknada, nezaposlenosti i primjenjivog zakonodavstva, u cilju identifikovanja praznina i potrebnih prilagodavanja. kao i analiza procjena potencijalnog obima predmeta</p>	<p>Izrađen dokument „As-is analiza“</p>	<p>2026</p>	<p>Kadrovski i tehnički resursi za mapiranje EESSI procesa; predviđeni troškovi 25.000,00 eura.</p>	

		Završna evaluacija spremnosti sistema	Pristupna tačka	Sveobuhvatna procjena administrativn, tehničke i pravne spremnosti institucija za implementaciju EESSI sistema.	Izrađen završni izvještaj o spremnosti sistema	2028.	Kadrovski i finansijski resursi; predviđeni troškovi 10.000,00 eura
7.	Administrativn i kapaciteti	Funkcionalne obuke	Sva nadležna tijela	Obuke za primjenu regulative EU	Samostalno vođenje predmeta	Kontinuirano (2026-2028)	IPA/TAIEX i budžetska sredstva
		IT obuke (EESSI)	Pristupna tačka i IT službe svih nadležnih tijela	Obuke za EESSI arhitekturu i bezbjednost funkcionalnosti, obrade SED-ova i BUC-ova	Stabilan i bezbjedan sistem	Kontinuirano (2026-2028)	IPA/TAIEX i budžetska sredstva

		Jezičko usavršavanje zaposlenih (engleski jezik)	Sva nadležna tijela	Kontinuirani program jezičkog usavršavanja zaposlenih uključeni u koordinaciju, sa fokusom na stručnu terminologiju I komunikaciju sa institucijama država članica u okviru EESSI	Unaprijeđena kvaliteta i efikasna međunarodna komunikacija	Kontinuirano (2026-2028)	PA/TAIEX i budžetska sredstva
8.	Informisanje i prava osiguranika	Jačanje informisanja osiguranika	Nadležna ministarstva, Fond PIO CG, FZO CG, ZZZCG	Izrada informativnih materijala, internet prezentacija i savjetodavnih aktivnosti o pravima iz koordinacije Sistema socijalne sigurnosti	Povećana pravna sigurnost i dostupnost informacija osiguranika	Kontinuirano o (2026-2028)	Komunikacioni resursi
9.	Finansijski aspekti-opšti	Planiranje i obezbjeđivanje sredstava za uspostavljanje IT infrastrukture i	Pristupna tačka i sve nadležne institucije	Uspostavljenje hardverske infrastrukture za potrebe AP-a		Kontinuirano (2026-2028)	Finansijski resursi; EU/ Budžetska sredstva

		razvoj/implementacij u Nacionalne aplikacije/a (NANAs) za različite sektore/institucije kao ključne komponente EESSI sistema na nacionalnom nivou.					
--	--	---	--	--	--	--	--